YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

7 päivänä kesäkuuta 2007 *

Asiassa C-80/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale Ordinario di Novara (Italia) on esittänyt 5.1.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.2.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi

vastaan

Ecorad Srl,

Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamenton

osallistuessa asian käsittelyyn,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh ja P. Lindh (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: V. Trstenjak,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.1.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi ja Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento, edustajinaan avvocato F. Capelli ja avvocato M. Ughetta,

– Ecorad Srl, edustajanaan avvocato E. Adobati,

– Itävallan hallitus, asiamiehenään C. Pesendorfer,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään D. Recchia ja D. Lawunmi,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.3.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee rakennusalan tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelystä neuvoston direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ovien, ikkunoiden, ikkunaluukkujen, pimentimien, teollisuusovien ja niihin liittyvien rakennustarvikkeiden osalta 25.1.1999 tehdyn komission päätöksen 1999/93/EY (EYVL L 29, s. 51) 2 ja 3 artiklan ja liitteiden II ja III tulkintaa, sovellettavuutta ja pätevyyttä.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi -niminen yhtiö (jäljempänä Carp) ja toisaalta Ecorad Srl -niminen yhtiö (jäljempänä Ecorad) ja joka koskee niin kutsutulla paniikkisalvalla varustettuja ovia koskevan myyntisopimuksen täyttämistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 89/106/ETY

3 Rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY (EYVL 1989, L 40, s. 12), sellaisena kuin se on muutettuna 22.7.1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/68/ETY (EYVL L 220, s. 1; jäljempänä direktiivi 89/106), tarkoituksena on muun

muassa poistaa rakennusalan tuotteiden vapaaseen liikkuvuuteen kohdistuvat esteet. Kyseistä direktiiviä sovelletaan sen 1 artiklan 1 kohdan nojalla rakennusalan tuotteisiin sikäli kuin rakennuskohteisiin liittyvät olennaiset vaatimukset koskevat niitä saman direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan.

4 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on oletettava tuotteiden, jotka ovat ominaisuuksiltaan sellaisia, että rakennuskohde niitä käyttäen täyttää olennaiset vaatimukset, soveltuvan suunniteltuun tarkoitukseensa, jos tuotteissa on EY-merkki. Kyseinen merkki ilmaisee, että tuotteet ovat joko niiden asiaa koskevien kansallisten standardien mukaisia, jotka vastaavat yhdenmukaistettuja standardeja, tai eurooppalaisen teknisen hyväksymisen mukaisia taikka tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen kansallisten teknisten eritelmien mukaisia, jos yhdenmukaistettuja eritelmiä ei ole.

5 Direktiivin 89/106 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että jäsenvaltiot eivät saa estää tämän direktiivin säännösten mukaisten tuotteiden vapaata liikkuvuutta, saattamista markkinoille tai käyttöä alueellaan.

6 Direktiivin 89/106 13 artiklan 1 kohdan mukaan valmistaja tai yhteisöön sijoittautunut valmistajan edustaja on vastuussa sen osoittamisesta, että tuotteet vastaavat mainitun direktiivin 4 artiklan tarkoittamassa teknisessä eritelmässä asetettuja vaatimuksia. Saman artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuotteiden, joita vaatimustenmukaisuuden osoittaminen koskee, oletetaan vastaavan teknisiä eritelmiä. Vaatimustenmukaisuus osoitetaan testauksilla tai muilla todisteilla teknisten eritelmien pohjalta liitteen III mukaisesti.

7 Direktiivin 89/106 13 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"3. Tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi edellytetään, että

a) valmistajalla on tehtaalla sisäinen laadunvalvontajärjestelmä, jonka avulla varmistetaan, että tuotteet vastaavat asianomaisia teknisiä eritelmiä;

tai

b) asiaa koskevissa teknisissä eritelmissä mainittuja tuotteita tai niiden sisäistä laadunvalvontaa valvoo ja arvioi hyväksytty varmentamiselin valmistajan sisäisen laadunvalvontajärjestelmän lisäksi.

4. Komissio määrittelee tietylle tuotteelle tai tuoteryhmälle suunnitellun 3 kohdassa tarkoitetun menettelyn kuultuaan 19 artiklassa tarkoitettua komiteaa ottaen huomioon:

a) tuotteen merkityksen olennaisten vaatimusten, erityisesti terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten, suhteen,

b) tuotteen luonteen,

c) tuotteen ominaisuuksien vaihtelun vaikutuksen sen käyttökelpoisuuteen,

d) tuotteen valmistuksen virheherkkyyden,

liitteessä III säädettyjen tarkempien yksityiskohtien mukaisesti.

Kussakin tapauksessa valitaan vähiten työläs menettely ottaen huomioon turvallisuusseikat.

Näin valittu menettely esitetään toimeksiannoissa ja teknisissä eritelmissä tai näitä käsittelevässä julkaisussa."

8 Direktiivin 89/106 14 artiklassa todetaan seuraavaa:

"1. Edellä tarkoitetuista menettelyistä seuraa liitteen III mukaisesti:

a) edellä 13 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetussa tapauksessa, että valmistaja tai yhteisöön sijoittautunut valmistajan edustaja esittää tuotteen vaatimustenmukaisuusvakuutuksen;

tai

b) edellä 13 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa tapauksessa, että hyväksytty varmentamiselin antaa todistuksen joko laadunvalvonta- ja seurantajärjestelmän tai itse tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

Yksityiskohtaiset ohjeet menettelyistä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi ovat liitteessä III.

2. Valmistajan antama vaatimustenmukaisuusvakuutus tai -todistus antaa valmistajalle tai yhteisöön sijoittautuneelle valmistajan edustajalle oikeuden kiinnittää vastaava EY-merkki itse tuotteeseen, siihen kiinnitettyyn etikettiin, pakkaukseen tai tuotteen mukana seuraaviin kauppa-asiakirjoihin. EY-merkin malli ja sen käyttöä koskevat säännöt kunkin vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyn yhteydessä ovat liitteessä III."

Päätös 1999/93

9 Komissio teki päätöksen 1999/93 täsmentääkseen vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyt ovien, ikkunoiden, ikkunaluukkujen, pimentimien, teollisuusovien ja niihin liittyvien rakennustarvikkeiden osalta.

10 Kyseisen päätöksen 1 artiklan mukaan päätöksen liitteessä I mainittujen tuotteiden ja tuoteryhmien vaatimustenmukaisuus on osoitettava menettelyllä, jossa valmistaja on yksin vastuussa tehtaan sisäisestä laadunvalvontajärjestelmästä. Päätöksen 2 artiklassa säädetään, että liitteessä II mainittujen tuotteiden vaatimustenmukaisuus on osoitettava menettelyllä, jossa valmistajan vastuulla olevan tehtaan sisäisen laadunvalvontajärjestelmän lisäksi tuotteita tai niiden sisäistä laadunvalvontaa valvoo ja arvioi hyväksytty varmentamiselin.

11 Päätöksen 1999/93 liite II koskee seuraavia tuotteita:

"Ovet ja teollisuusovet (niihin liittyvillä tarvikkeilla tai ilman)

– käytettäväksi palo- tai savuosastoinnissa ja poistumisteillä

– –

Oviin ja teollisuusoviin liittyvät rakennustarvikkeet:

– käytettäväksi palo- tai savuosastoinnissa ja poistumisteillä."

12 Päätöksen 1999/93 3 artiklassa säädetään, että kyseisen päätöksen liitteen III mukainen vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettely esitetään eurooppalaisten yhdenmukaistettujen standardien toimeksiannoissa. Kyseisessä liitteessä III valtuutetaan Euroopan standardikomitea / Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (CEN/Cenelec) määrittelemään vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyt asianomaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa. Päätöksen 1999/93 liitteessä III asetetaan sellaisten ovien, teollisuusovien ja niihin liittyvien tarvikkeiden osalta, jotka on tarkoitettu käytettäviksi palo- tai savuosastoinnissa ja poistumisteillä, näin ollen velvollisuus noudattaa direktiivin 89/106 liitteessä III olevassa 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettua hyväksytyn varmentamiselimen toimesta suoritettavaa vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyä.

13 On riidatonta, ettei pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana ollut vielä olemassa yhdenmukaistettua standardia, joka olisi koskenut sellaisia ulko-ovia, joihin on mahdollista asentaa paniikkisalpa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Ecorad tilasi vuoden 2005 huhtikuussa Carpilta kolme paniikkisalvoilla varustettua ulko-ovea asennuksineen. Sen jälkeen, kun ovista ensimmäinen oli asennettu, Ecorad katsoi vuoden 2005 toukokuussa, ettei asennettu tuote ollut yhteisön lainsäädännön vaatimusten mukainen, koska Carpilla ei ollut päätöksessä 1999/93 tarkoitetun hyväksytyn varmentamiselimen antamaa todistusta (tai "vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmän nro 1 mukainen"). Ecorad kieltäytyi tästä syystä täyttämästä sopimusvelvoitteitaan.

15 Carp saattoi näin ollen asian Tribunale Ordinario di Novaran käsiteltäväksi saadakseen korvausta vahingosta, jota sille oli aiheutunut. Ecorad vetoaa kyseisessä oikeusriidassa siihen, ettei myyty tavara ole yhteisön lainsäädännön vaatimusten mukainen, ja esittää tältä osin, ettei Carp ole noudattanut päätöksen 1999/93 säännöksiä.

16 Tribunale Ordinario di Novara katsoo ennakkoratkaisupyynnössään, että oikeusriidan ratkaiseminen edellyttää päätöksen 1999/93 tulkintaa, minkä lisäksi se ei myöskään ole varma kyseisen päätöksen pätevyydestä, vaikka oletettaisiin, että päätös olisikin suoraan sovellettavissa.

17 Tribunale Ordinario di Novara on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko päätöksen 1999/93/EY 2 ja 3 artiklaa ja sen liitteitä II ja III tulkittava siten, että paniikkisalvoilla varustettavia ovia eivät voi valmistaa toimijat, jotka eivät

täytä vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmän nro 1 mukaisia vaatimuksia?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, ovatko päätöksen 1999/93/EY 2 ja 3 artiklassa ja sen liitteissä II ja III olevat säännökset oikeudellisesti sitovia siitä riippumatta, onko Euroopan standardointikomitea (CEN) antanut teknisiä standardeja, kyseisen päätöksen voimaantulopäivästä alkaen sen vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyn tyypin osalta, jota ovien valmistajien on noudatettava paniikkisalvoilla varustettavia ovia valmistaessaan?

3) Onko päätöksen 1999/93/EY 2 ja 3 artiklan ja sen liitteiden II ja III katsottava olevan suhteellisuusperiaatteen vastaisina pätemättömiä siltä osin kuin niissä asetetaan kaikille valmistajille velvollisuus noudattaa vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyä nro 1, jotta ne voisivat käyttää EY-merkkiä ovissa, jotka on varustettu paniikkisalvoilla (ja niissä annetaan teknisten standardien vahvistamista koskeva toimeksianto CEN:lle)?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

18 Päätöksen 1999/93 tulkintaa koskevan ensimmäisen kysymyksen ja kyseisen päätöksen pätevyyttä koskevan kolmannen kysymyksen tutkiminen edellyttää sitä, että tätä ennen vastataan myöntävästi toiseen kysymykseen, jolla kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko kyseisellä päätöksellä oikeudellisesti sitovia vaikutuksia. Aluksi on kuitenkin aiheellista tutkia, voidaanko kyseiseen päätökseen vedota yksityisten oikeussubjektien välisessä oikeusriidassa.

19 Carp katsoo tältä osin, ettei päätöksellä 1999/93 ole tässä tilanteessa sen osalta sitovia oikeusvaikutuksia, koska se ei ole kyseisen päätöksen adressaatti. Ecorad sitä vastoin katsoo, että sillä on oikeus vedota kyseiseen päätökseen pääasiassa.

20 Ilman, että ensiksi olisi tutkittava päätöksen 1999/93 pätevyyttä, on tältä osin palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä ei sellaisenaan voida luoda velvoitteita yksityiselle oikeussubjektille eikä direktiivin säännökseen näin ollen sellaisenaan voida vedota tällaista henkilöä vastaan. Tästä seuraa, että edes sellaista direktiivin säännöstä, joka on selkeä, täsmällinen ja ehdoton ja jolla pyritään myöntämään yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia ja asettamaan heille velvollisuuksia, ei voida soveltaa sellaisenaan yksityisten oikeussubjektien välisessä oikeusriidassa (asia 152/84, Marshall, tuomio 26.2.1986, Kok. 1986, s. 723, Kok. Ep. VIII, s. 477, 48 kohta; asia C-91/92, Faccini Dori, tuomio 14.7.1994, Kok. 1994, s. I-3325, Kok. Ep. XVI, s. I-1, 20 kohta; asia C-192/94, El Corte Inglés, tuomio 7.3.1996, Kok. 1996, s. I-1281, 16 ja 17 kohta; asia C-201/02, Wells, tuomio 7.1.2004, Kok. 2004, s. I-723, 56 kohta ja yhdistetyt asiat C-397/01–C-403/01, Pfeiffer ym., tuomio 5.10.2004, Kok. 2004, s. I-8835, 108 ja 109 kohta).

21 Päätös 1999/93 on tehty direktiivin 89/106 13 artiklan 4 kohdan perusteella, ja se on osoitettu jäsenvaltioille. Kyseinen päätös on yleisesti sovellettava säädös, jossa täsmennetään sellaiset vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyjen tyypit, joita sovelletaan ovien, ikkunoiden, ikkunaluukkujen, pimentimien, teollisuusovien ja niihin liittyvien rakennustarvikkeiden osalta, ja valtuutetaan CEN/Cenelec määrittelemään kyseisten menettelyjen sisältö asianomaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa, jotka kunkin jäsenvaltion standardointielinten on sitten pantava täytäntöön. Päätös 1999/93 on näin ollen EY 249 artiklan mukaisesti velvoittava ainoastaan suhteessa jäsenvaltioihin, jotka päätöksen 4 artiklan mukaan ovat ainoita, joille se on osoitettu. Tässä tilanteessa sellaiset näkökohdat, jotka perustuvat edellisessä kohdassa direktiivien osalta mainittuun oikeuskäytäntöön, pätevät soveltuvin osin silloin, kun kyse on mahdollisuudesta vedota mainittuun päätökseen suhteessa yksityiseen oikeussubjektiin.

22 Kansallisen tuomioistuimen toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, ettei yksityinen oikeussubjekti voi sellaisen oikeusriidan osalta, joka koskee sopimukseen

perustuvaa vahingonkorvausta ja jossa hänen vastapuolenaan on toinen yksityinen oikeussubjekti, vedota siihen, että viimeksi mainittu yksityinen oikeussubjekti on rikkonut päätöksen 1999/93 2 ja 3 artiklan ja liitteiden II ja III säännöksiä.

23 Tämä vastaus huomioon ottaen ensimmäiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

24 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yksityinen oikeussubjekti ei voi sellaisen oikeusriidan osalta, joka koskee sopimukseen perustuvaa vahingonkorvausta ja jossa hänen vastapuolenaan on toinen yksityinen oikeussubjekti, vedota siihen, että viimeksi mainittu yksityinen oikeussubjekti on rikkonut rakennusalan tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelystä neuvoston direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ovien, ikkunoiden, ikkunaluukkujen, pimentimien, teollisuusovien ja niihin liittyvien rakennustarvikkeiden osalta 25.1.1999 tehdyn komission päätöksen 1999/93/EY 2 ja 3 artiklaa ja liitteitä II ja III.

Allekirjoitukset